

Verslag LEGO-overleg 7 mei (VWS en RIVM)

Aanwezig

Vanuit VWS:

(10)(2e)

Vanuit RIVM:

(10)(2e) (10)(2e) (V&Z)

(10)(2e) (10)(2e) (V&Z)

(10)(2e) (10)(2e) (M&V)

(10)(2e) (Cib)

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) (Cib)

(10)(2e) (10)(2e) (V&Z)

(10)(2e) (com)

Afwezig

Vanuit VWS/lenW:

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) (Sport)

(10)(2e)

(10)(2e) (VGP)

(10)(2e)

(Sport)

(10)(2e) (Min.

lenW)

Vanuit RIVM:

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(M&V)

Betreft

LEGO voortgangsoverleg

Agendapunten:

1. Procesvoorstel nav Corona
2. Behoeftepeiling
3. Actorenanalyse
4. Hoofdpijnen offerteverzoek 2021

We hebben vooral gesproken over de voortgang van het project, de consequenties van de coronacrisis voor de voortgang en de mogelijke kennisvragen voor komend jaar.

1. Consequenties van corona-crisis

Tijdens vorige overleg kwam ter sprake dat VWS graag ziet dat we binnen de LEGO-opdracht niet inboeten op kwaliteit, ook als dat ten koste gaat van de planning. Daarvan uitgaande zijn een aantal voorstellen gedaan (zie ook ppt).

Vertraging rondom de pilots is de grootste horde, maar dat heeft ook consequenties voor de andere werkpakketten (focusgroepen).

Voorstel is dat we de opdracht vanwege deze vertraging **verlengen tot 1 mei 2021**, zodanig dat we de resultaten van de pilots ook echt mee kunnen nemen. Voordeel daarbij is dat het daarmee ook gelijk loopt met het aanpalende project waarin de mogelijkheden worden verkend om de effecten van de leefomgeving op de gezondheid te kwantificeren.

Aan het einde van dit kalenderjaar zullen we wel zorgen voor een conceptrapportage waarin de resultaten tot dan toe worden gepresenteerd.

Reactie (10)(2e) daarbij moeten we dan binnen VWS wel even nagaan of er voor het einde van het jaar toezeggingen zijn gedaan aan de Kamer. Dat moet wel nagegaan worden.

(Allen: verzoek om toezeggingen tav LEGO checken binnen eigen directie en terug te koppelen aan (10)(2e))

(10)(2e) bespreekt het procesvoorstel van het RIVM binnen VWS en komt hierop terug.

2. Stand van zaken mbt Behoeftepeiling (proces)

Bijna alle geplande interviews met landelijke sleutelpersonen (22 van de 24 personen) zijn online gehouden, behalve de Omgevingsdiensten (die volgen snel). Interviews worden nu uitgewerkt en de resultaten daarvan dienen als input voor focusgroepen met lokale en regionale actoren (hopelijk in juni/juli). Daarvoor is het van belang om de keuze te maken voor online of offline, waarbij sterkte voorkeur uitgaat naar offline. Keuze volgt zsm. Eerste resultaten zijn nog op hoofdpijnen ivm vertraging door Corona. Zie voor afspraken einde van het verslag.

3. Stand van zaken mbt Actorenanalyse (proces)

Actoreninventarisatie is gemaakt mbv eigen netwerken en de respondenten van de behoeftepeiling. De Visual die dat heeft opgeleverd is ook gedeeld met de personen in de behoeftepeiling. Daarmee is de groslijst van meer dan 150 actoren ontstaan met zes hoofdcategorieën die nu zullen worden gebruikt voor een krachtenveldanalyse (in beeld brengen van feitelijke rollen en betrokkenheid), waarbij we de tien belangrijkste actoren zullen interviewen.

RIVM adviseert om de actorenanalyse te benaderen vanuit het gemeentelijke perspectief, omdat dit het belangrijkste niveau heeft voor het werken aan een gezonde leefomgeving en de verantwoordelijkheden op dat niveau liggen. Waarbij we in onze opdracht vooral zoeken naar de integraliteit van samenwerking en thema's ipv dat we voor elk onderliggend thema (milieu, beweegvriendelijkheid, infectieziekten, sociale cohesie etc etc) een specifieke uitwerking zullen maken.

Reactie (10)(2e) Heel goed om de gemeente centraal te stellen, maar het zou nog wel een mooie aanvulling zijn als je ook het handlingsperspectief van de ministeries (m.n. VWS, maar ook andere departementen) meeneemt.

Reactie (10)(2e): Sluit zich aan bij reactie van (10)(2e) omdat lokale partijen aangeven dat we in Den Haag ook vaker samen moeten werken om gemeentes te faciliteren om ook daadwerkelijk te werken aan een gezonde leefomgeving. Het zou daarom goed zijn als we met suggesties komen van wat gemeenten verwachten van de ministeries en hoe we het vorm kunnen geven.

Reactie (10)(2e): Ik heb net mijn actorenanalyse van mijn eigen onderzoek afgerond en daarin de rollen van VWS en regionale partijen in kaart gebracht (incl. beleidsinstrumenten etc). → die resultaten kan ik wel met jullie delen (10)(2e) stuurt het op en vanuit LEGO volgt dan nog een reactie op dat stuk waar (10)(2e) eventueel zijn voordeel mee kan doen).

4. Hoofdpijnen offerteverzoek 2021

De huidige hoofdpijnen gaan uit van de voorlopige resultaten vanuit de behoeftepeiling en dat betekent ook dat er sommige zaken worden benoemd die niet perse bij het RIVM belegd (moeten) worden.

- **Behoeft aan structuur & helderheid over rollen en verantwoordelijkheden**
Veel actoren zijn actief in de Gezonde Leefomgeving waarbij weinig zicht is op de rolverdeling (wie gaat waarover?) → behoefte aan een structuur en structureel overleg van partijen zoals VNG, GGD/GHOR, VWS, IenW, RIVM etc. zeker ook in relatie tot de invoering van de OmgevingsWet

- **Bij elkaar brengen van ruimtelijk/fysieke en gezondheids/sociaal wereld**
Door elkaar beter leren kennen, elkaars taal beter te leren spreken en het beter benutten van elkaars kennis & ervaring. Mensen in het sociale domein benoemen veel vaker vaardigheden in het tot stand brengen van samenwerking (en hebben daarbij ook meer behoefte aan verdieping op deze terreinen), terwijl het bij de ruimtelijke en fysieke domein veel meer gaat over "weten wat werkt" en de "effectiviteit van maatregelen".
- **Delen van kennis, data en voorbeelden, van elkaar leren**
Beschikbare kennis is voor velen (m.n. de lokale en regionale actoren) nog moeilijk vindbaar. Pas als je het kent weet je dat je het kunt gebruiken. Dat blijkt ook wel vanuit ons eigen project waarin de rol van het domein infectieziekten vaak gericht is op het in actie komen op het moment dat er een infectie is (bestrijding) en dus niet bij preventie. De kennis op het gebied van de preventieve invloed die de leefomgeving kan hebben op gezondheid is bij de meeste afdelingen binnen het Clb matig bekend en baseert zich bovendien (volgens Clb) op beperkte wetenschappelijke bewijsvoering.
- **Duiding van kennis voor de praktijk, toepassen kennis in de lokale context**
Dit gaat m.n. over kennis over praktijkvoorbeelden die als inspiratie kunnen dienen en over data over gezondheid relevante indicatoren op lokaal niveau (relevant voor ruimtelijk domein). → platform gezonde leefomgeving waarbij dergelijke kennis wordt ontsloten (kunnen ook meerdere platforms zijn die onderling naar elkaar verwijzen). Kan ook door een RIVM-site als bron te laten dienen voor informatie die door andere partijen gebruikt kan worden voor het verwoorden in hun eigen woorden (zoals dat nu ook bij Covid-19 gebeurt). Graag kennis ook in hapklare brokken (2 A4-tjes) samenbrengen, zodat het als input kan dienen voor discussies met bestuurders.
- **Gedeelde visie op wat een gezonde leefomgeving is**
Verschillende actoren gebruiken verschillende definities van wat een gezonde leefomgeving is. Vraag is of er dan niet (ook) een gedeelde visie zou moeten worden geformuleerd waarin deze aspecten bij elkaar komen.
- **Wat is de invloed van de leefomgeving op gezondheid?**
Wetenschappelijke onderbouwing (kwantificering) van de invloed van leefomgeving op gezondheid.
- **Inzicht in (kosten)effecten van maatregelen; weten wat werkt**
Weten wat werkt (qua maatregelen en proces) en wat het oplevert in termen van kosten en baten. Dat is dan ook een oproep om veel meer te werken aan evaluaties en monitoring vanaf de start van een project. Iets dat nu maar sporadisch gebeurt.
- **Integrale opdrachtverlening (meerdere ministeries, directies)**
Vb: in het kader van Nationale Aanpak Milieu en Gezondheid (2008-2012) is deze vraag al eens opgepakt en heeft ook een periodiek directeurenoverleg plaatsgevonden met betrokkenheid van verschillende departementen (VROM, V&W, BZK, LNV, OCW etc).
(10)(2e) mist ook binnen het Haagse de onderlinge verbanden tussen de

departementen en de projecten die ze opzetten zodanig dat de lokale partijen er ook mee uit de voeten kunnen.

- *Bij (bijna) al deze bovengenoemde punten geldt dat er ook verschillen zijn in de behoeften tussen gemeenten*

Reactie (10)(2e): Het *wat* is wel duidelijk, maar het gaat vooral om het *hoe* en hoe kunnen we een volgende stap gaan maken.

(10)(2e) Covid-19 heeft ook een grote invloed op de discussie over wat de leefomgeving (incl anderhalve meter samenleving) kan bijdragen aan gezondheid en de invloed die dat kan hebben voor andere domeinen dan infectieziekten. → roep om bewijsvoering! (ook lettend op het gedrag, de ziektelast, de zorgmijding etc) → cases in de uitwerking van LEGO.

(10)(2e): Monitoring is nogal eens genoemd tijdens het overleg en nu vroeg hij zich af of we bekend zijn met de Cartesius-driehoek (Projectleider (10)(2e)) en het monitoren dat daar gebeurt. RIVM is hier mee bekend.

(10)(2e) Ik zie voor de kennisvragen verschillende richtingen: 1 wetenschappelijke vragen, o.a. gericht op monitoring en kennis, 2. Vragen gericht op kennis delen en bundelen en 3. Organisatorische vragen. Deze vragen behoeven meer uitwerking.

Precieze planning mbt de procedure van het kennisvragen wordt nog nagevraagd bij (10)(2e) (10)(2e).

LEGO-team met daarna reactie vanuit VWS/lenW: We spreken af om de bovenstaande voorlopige resultaten een slag concreter te maken door onder elk punt een aantal concretisering te benoemen. Deze exercitie t.b.v. kennisvraag 2021 delen we met VWS (incl mogelijkheden als gevolg van Corona-crisis), zodat de VWS-ers het intern kunnen bespreken. Indien nodig stemmen we per telefoon af met Bart/Jeroen.

Aandachtspunten volgens VWS:

- Wat is een gezonde leefomgeving?
- Hoe werkt het?
- Wat zijn de effecten ervan?
- Hoe moet je de processen inrichten?
- Hoe monitor je?
- Geen nieuwe kennis ontwikkelen, maar bestaande kennis praktisch toepasbaar maken.

Volgend overleg staat gepland voor 3 september. Daarin zullen we in elk geval ook de eerste resultaten terugkoppelen van de Strategische Analyse en Pilots, naast ook de voortgang van de andere werkpakketten.